

Socializem v luči zdravega razuma.

(Dalje.)

6. Lastina ali posest.

Socializem uči:

1.) Odpravi naj se vsa privatna lastnina, zasebni kapital, privatno lastovanje ali posest proizvodnih sredstev kakor železnice, brzojav, telefon, žitnice, klavnice, skladišča, rudniki, premogokopi, kame-nolomi, petrolejski vrelni, gozdovi, vodne sile, parobrodstvo, ceste, kanali, vsa zem-ljišča i t. d. (Program na Dunaju, v Er-furtu, Jules Guesde, Chicago and Indiana-polis Platform of Socialist Party.)

2.) Vse to naj postane skupno ali kolektivno lastništvo, javna last, ali z drugimi besedami; podražavljenje vse privatne lastnine v imenu vseh. (Citati kakor pri št. 1.)

3.) Privatna lastnina je vzrok vsega socialnega zla. (Ravnotam.)

Ta socialistični nauk opira se na napačno in krivično podlago, da je edino delo vir vsega premoženja, da edino delo daje ceno predmetom, da je torej vse delavčev-vo, kar producira. Ta napačni in krivični nauk smo že ovrgli. Ker se torej ta nauk opira na napačno podlago, na krivične pogoje (premise), je tudi ta nauk napačen in krivičen.

Socialisti kričijo: "Lastnina je tatvi-

na," "razlastite razlastitelje" (Marx.) To se pravi po slovensko: "Vsak posestnik je tat, je to, kar ima, ukradel, torej ni njegovo, vzamimo mu. "Imaš kos zemlje. Ali je bila od nekada tvoja?" Ne! Torej si jo dobil od drugega. Ukradel si jo ti ali pa tvoj prednik, zato ni tvoja, daj socialistom. Oče gara celo življenje, da zapusti otrokom skromno premoženje. Pride socialist k otrokom in jih vpraša. "Odkod imate hišico, vrtec in njivico ter kravo v hlevu?" "Podedovali smo od očeta." "Tako torej," vpije socialist, "vi si tega niste zaslužili z delom, torej to ni vaše, vi ste to ukradli ljudstvu, dajte sem."

Socialist pa tudi te hišice z vrtecom ni sam zaslužil z delom in vendar pravi, da ima pravico to vzeti otrokom. Odkod pa on vzame to pravico?

In ali je oče socialistu vzela hišico? Ne! In vendar hoče imeti socialist pravico jo vzeti otrokom.

Po socialističnem naziranju bi tedaj bilo boljše, če bi bil oče vse zapil.

Vsi zasebni posestniki so tatovi, samo socializem bi ne bil tat, dasiravno bi kar pri nastopu svoje vlade začel ropati in krasti po celem svetu.

Res je, da je veliko ljudi brez lastnine

in da nekateri bogataši krivičnim in neusmiljenim potom kupičijo bogastvo. Res je nadalje, da so kapitalisti, ki imajo delavce za sužnje, ki prešajo iz njih kri in mozeg, ki so pred Bogom in svojo vestjo zavezani dati višjo plačo svojim delavcem in tega ne storijo.

Toda ali bomo zato, ker vsi ljudje niso posestniki, odpravili vso privatno lastnino; ker niso vsi ljudje posestniki, ali bomo vzeli posestvo še onim, ki ga imajo? Ker nekateri kapitalisti zlorabijo kapital, ali bomo zato linčali vse kapitaliste in ves kapital dali socializmu, da bo le on eden velik kapitalist brez vsake odgovornosti in konkurence?

Ker se godijo na železnicah nesreče, ali bomo zato odpravili železnice? Ker se ljudje zastrupljajo s strupom, ki ga kupijo v lekarnah, ali bomo zato zaprli vse lekarne? Ker zdravniku marsikateri bolnik umre, ali bomo zato podavili vse zdravnike? Ker si samomorilec z britvijo prereže vrat, ali bomo zato vse britve vrgli proč? Ker jezični in klepetavi ljudje veliko hudega storijo z jezikom, ali bomo zato vsem ljudem porezali jezike? Ker se vsi ljudje ne morejo voziti z avtomobili, ali bomo zato odstranili vse avtomobile?

Kako si predstavljajo socialisti ‘razlastitev’ posestnikov, kako operacijo bodo izvršili nad njimi?

Tudi tu kakor povsod drugod si niso edini. Imajo tri teorije, o katerih pa še sami ne vedo, katera je najboljša: 1.) Podržavljenje vse privatne lastnine potom socialistične državne postave, kateri bi se morali ukloniti vsi posestniki. 2.) Lastnikom sa da nekaka odškodnina (French Platform). 3.) Vzame se vsa posest s silo.

1.) Oropanje in podržavljenje privatne lastnine potom socialistične državne postave. Ali misliš, da se bodo uklonili vsi posestniki brez upora? Ali bi dal ti kar meninič tebinič iz rok, kar si si s trudom skozi leta pridobil, medtem ko so socialisti le hujskali? Ali misliš, da bo dal tvoj soseď kar tako svoje skromno premoženje? Nobeden ne bo dal rad, vsal bo svoje branil, priti mora torej do ustaje, do krvoprelitja. Socialisti so za krvo-

prelivanje, ker nimajo kaj zgubiti, vse pa želijo dobiti le skozi krvavo revolucijo.

2.) Lastnike se bo odškodovalo. Ščim? Seveda z denarjem. A kje vzeti toliko milijard denarja? In recimo, da bodo socialisti imeli dovolj denarja za odškodnine, potem bodo pa ti, ki prejmejo odškodnino zopet bogati gospodje, bodo kapitalisti kakor so zdaj.

3.) Ostane torej samo še tretja točka: vzelo se bo s silo, ropalo se bo, kradlo se bo. in kdor ne bo dal prostovoljno, se bo rabila sila, prelivala se bo kri. **S** krvavim mečem v roki se bo predstavil socializem človeštvu kot novi vladar, namakal bo meč v kri svojih lastnih podanikov. Lep in prikupljiv bo tak vladar! Engels in Marx pišeta: “SILO bomo morali rabiti svojčas.” Bebel in Liebknecht se strinjata s tem.

Po socialistični metodi bo seveda nemogoče pridobivati si premoženja, za svoje delo bo dobil le to, kar bo sproti rabil, kakor hrano, obleko stanovanje i. t. d. Ko bi kje našel lonec zlatov, mu to ne bo nič hasnilo, ker si ž njimi ne bo mogel nič kupiti, celo deliti bo moral z drugimi ali pa dati državi.

In vendar je delavčeva pravica, da si za plačilo svojega dela kupi, kar si sam želi, kje, kako in kadar hoče. Če si hoče in more kaj prihraniti, je to njegova sveta pravica kot prostega, svobodnega človeka. Ako sklene si za svoje prihranke kupiti kos zemlje s hišico, je to njegovo in samo njegovo, to ni nič drugega kakor plačilo za njegovo delo samo v drugi obliki. To je njegovo, s tem sme on prosto razpolagati, prodati ali darovati komu, kakor sam hoče. In to je njegova zasebna lastnina, ki mu gre po vseh božjih in naravnih postavah.

Socialisti mu pa hočejo to vzeti, oropati ga hočejo njegovo mezde, ukrasti mu hočejo to, kar si je pridobil v potu svojega obraza. Za sužnja ga hočejo napraviti, ker mu ne pustijo prosto razpolagati s trudom, plačilom njegovega dela.

Človek ima razum, zato sme in more in mora biti lastnik pozemeljskega premoženja. On more sklenati kupčije, ker i-

ma prosto voljo in more misliti v prihodnost.

Le živini odkažemo za vsak dan posebej živež, jo ženemo napajat in nazaj v hlev, kjer jo privežemo, le živino potiskamo zdaj sem zdaj tja, ker nima pameti, ker ne more misliti, ker ne more sama za se gospodariti.

Socijalizem hoče torej s človekom ravnati kakor z živino!

Iz tega, kar smo dozdej povedali sledi, da ni vsako premoženje vselej krivičnim potom pridobljeno.

Marsikdo je začel kot največji siromak, toda z marljivostjo, nadarjenostjo in vstrajnostjo si je pridobil lepo premoženje; ni zapravljaj, vsaki teden je nekaj prištedil, postal je po poštemem potu premožen človek.

Če je imel celo srečo, da je izumil kaj posebno važnega in koristnega, postal je čez noč milijonar. Imel je veselje in talent, cele noči je prečul pri težavnih poizkusih, končno se mu je posrečilo, obogatil je moderno znanost za velikanski izum, praktično je moderni napredek pospešil; ali se še naj čudimo, da ga je svet bogato nagradil?

Njegovi tovariši in sovrstniki so med tem popivali, lenuharili, kradli Bogu čas, starišem pa denar, zdaj bi seveda radi delili z marljivim svojim tovarišem, ker pri vsaki delitvi bodo le dobili, zgubiti nimajo kaj.

Ako je delaven človek pol življenja marljivo delal, se trudil, varčeval z namenom, da bi se mu kedaj dobro godilo, je čisto pravilno, če boljše in udobnejše živi kakor lenuh in postopač, ki si je sam kriv, da nima nič. Nobeden pameten človek ne bo hotel deliti z lenuhom, najmanj še **obogateli socijalisti. Vsak socijalist drži premoženje kakor s kremplji.**

Le tedaj je premoženje krivično, če se ga pridobi krivičnim, nepoštenim potom na pr. s tatvino, z ropom, z goljufijo, z oduštvom, z lakomnostjo, s brezsrčnostjo in neusmiljenostjo do delavcev.

Posestnik in lastnik na ta način pridobljenega premoženja je dolžan po božjih in naravnih postavah in pred svojo vestjo

povrniti krivično blago, dati nazaj tistim, katerim je vzel.

Za socijaliste in za kapitaliste tudi, in ne samo za navadne ljudi velja 7. in 10. božja zapoved: "Ne kradi, ne želi tujega blaga!" Socijalizem hoče zamenjati pojme med "mojim" in "tvojim", **ropanje in tatvino bo naredil za državno postavu takoj pri nastopu svoje vlade.**

Veliko je potov, po katerih pride človek na pošteni način do lastnine in premoženja:

1) z delom, telesnim in duševnim. Plačilo za opravljeno delo je delavčeva sveta lastnina, nikdo mu tega ne sme vzeti, tudi država ne.

2) z nakupom posestva, hiše. To je kupčeva opravičena lastnina.

3) ako kdo komu daruje svoto denarja ali posestvo, torej z darovanjem. Obdarovani je pravi lastnik darovane reči.

4) s podedovanjem; kar otroci podedujejo po svojih stariših, je njihova lastnina; vsak pameten človek to uvidi. Socijalisti pa pravijo, da to ni lastnina otrok, ker si niso sami s svojim delom zaslužili.

5) prirastek pri kaki reči je lastnina onega, ki lastuje reč. Na pr. poljski pridelki so lastnina onega, čegar je polje, tele je lastnina onega, čegar je krava.

6) ako kdo vzame v posest kos dežele ali zemljišča, ki je še brez gospodarja, in začne to zemljo obdelovati. Tako so nastale prvotne posesti. Zemlja je bila neobljudena; kdor je prvi prišel in se naselil ter začel obdelovati polje, postal je upravičeni posestnik, zemljišče je bilo njegovo.

Socijalizem pa vsega tega noče priznati, nikdo ne bo smel imeti ali si pridobivati lastnine, vse bo le skupna last, "kollektivno gospodarstvo" tako, da se bo le-nuhu boljše godilo, kakor marljivemu.

Poglejmo še tretjo točko socijalističnega nauka o lastnini: "Privatna lastnina je vzrok vsega socijalnega zla."

Kako to razlagajo? Pravijo:

Lastnina je zato povod vsega hudega na svetu, ker

1) dela stanove in razrede med ljudmi, ki so delavcem sovražni,

2) kapitalisti in posestniki uplivajo preveč na državo in kujejo postave, ki so le njim v prid,

3) kupičenje bogastva v rokah par ljudi izmozgava delavske sloje in jih peha v revščino,

4) brezmejno bogastvo nekaterih tira delavce v razne pogubonosne strasti: pijančevanje, samomor, vlačugarstvo (Bel.)

K točki 1.) Nikakor ni res, da le lastnina povzroča razne stanove, ampak, kakor smo že dokazali, razni stanovi so nastali zaradi različnih potrebščin, in ker so ljudje imeli veselje in nadarjenost za različne panoge rokodelstva in znanosti. Različni stanovi so torej utemeljeni v človeški naravi.

K točki 2.) Da kapitalisti s svojo denarno silo uplivajo na državo in zakonodajstvo, to je sicer res, toda temu sa lahko odpomore s tem, da delavski sloji pošljejo poštene in zmožne može in zastopnike v parlamente in druge zastope, ki bodo izvajali koristne postave za delavce. Le žalibog, da taki delavski socijalistični zastopniki postanejo v državnem zboru kaj kmalu prijatelji kapitalistov, ministrov in vseh visokih gospodov, na delavce pa pozabijo ali jih celo prodajo. To so pokazali jasno socijalistični poslanci v nemškem državnem zboru. Nad sto jih je. Prej so zmiraj gromeli proti vojski, ko je bilo pa treba to dejansko pokazati, ko se je glasovalo za ali proti vojski, so vsi socijalisti enoglasno glasovali za vojsko in

tako nad milijon proletarcev poslali v človeško klavnico. Prej so imeli polna usta ljubezni do delavcev toda, ko je bilo treba glas povzdigniti, da se reši milijon delavskih življenj, tedaj so glasovali skupno s tistimi kapitalisti, ki delajo biznes s kanoni. Dokler bo take zastopnike imelo delavsko ljudstvo, tako dolgo seveda ne more pričakovati lepše bodočnosti.

K točki 3.) Kupičenje bogastva res povzroča revščino. Toda tudi tukaj lahko vestni zastopniki ljudstva s pametnimi postavami veliko pomagajo. Delodajalec in delavec, vsak imata svoje pravice, katere morata medsebojno spoštovati in složno delovati v svoj prospeh in za napredek cele človeške družbe.

K točki 4.) Strasti, samoumori, pregrehe se nahajajo v vseh slojih. Pri enem je vzrok preveč denarja, pri drugem premalo. Eden se ustrelil ker se je vsega preobjedel, drugi, ker mora stradati. Pijanec je najti med visoko gospodo ravnotako kakor med proletarci. Tega vsega ni toliko krivo premoženje oziroma pomanjkanje istega, nego človeška narava sama, brezbožnost, zapravljalivost, lakomnost, brezvestnost. To je le znamenje, da manjka pri takih ljudeh žive, trdne vere, čuta odgovornosti, živijo le od danes na jutri. Kadar so dobri časi in je pri najboljšem zdravju, niti ne misli, da bi si kaj priskrbel za prihodnost, kadar pa pride pomanjkanje, hoče obupati.

(Dalje prih.)

Ksaver Meško:

“Odrešeni.”

Slavi naj Gospoda ves svet,
stvari naj vse mu pojo,
vsa ljudstva mu hvalo dadó:
Za nas si na križ bil razpet,
da človek je pekla otet —

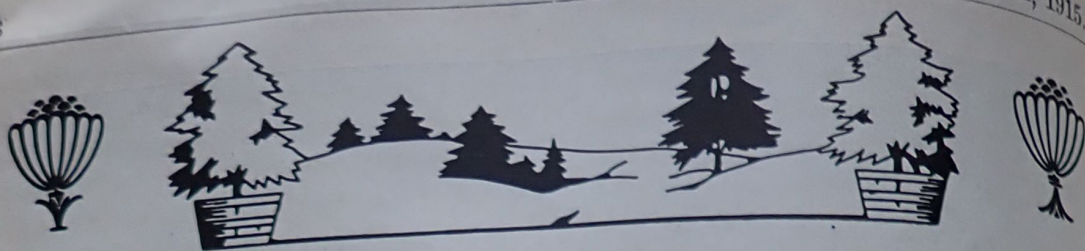
aleluja, aleluja!

Po svojem križu nam daj,
ki strl je satana moč,
da v greh ne zvabi nas noč!
Daj priti, Gospod, nam v raj,
tam peti daj vekomaj:

Kje tvoja je moč zdaj, o smrt?
In kje je tvoje gorje?
Gospod naš slavno zmagal te je,
zdaj strah je pred tabo strl,
ker raj nam je sveti odprt —
aleluja, aleluja!

Vstal je, ni ga več tukaj; poglejte mesto, kamor so ga položili!

“Prevdari, predno združiš se na veke.”

DRUGO POGLAVJE.

Zaroka.

Gospa Gornikova si dene klobuk na glavo, si odene ogrinjačo čez rame ter se napoti v cerkev, a njen mož si prižge pipo ter jame premišljevat, kaj bi se ukrenilo v tem kočljivem slučaju. Kajti bil je docela prepričan, da ne bo izlahka pustila hči, kakor je to mislila mati. Videl je že mnogo slučajev, kako so zavrnilo sicer jako ubogljivi otroci vse svaritve v svojih srčnih zadevah. In nikakor si ni prikrival, da utegne zavrniti tudi Matilda njegova prigovarjanja rekoč: “Počemu me niste že prej opozorili na to vrzel med Slavkom in mano? Zakaj sta dovoljevala najino občevanje še potem, ko sva odrastla otroškim letom? Čemu ste vedno le hvalili Slavka pred mano in zakaj niste nikdar omenili razlike med najinima verama?” Da, tako ga utegne vprašati deklica, in nič drugega bi ji ne mogel odgovoriti kakor: “Bila sva slepa, in šele sedaj so se nama odprle oči.”

Slavko Vodnik je bil nasplošno jako vzoren mladeč. Kako pa je z njegovo vero in cerkvijo, se ni brigal Gornik nikoli. Da bi bil posebno vnet protestant, ni mogel pričakovati, ker so bili vsi protestanti, kar jih je poznal, po katoliškem pojmovanju zelo veliki mlačneži, izvzemši samo metodiste. Vrhtega je bil predobro podkovan v katoliških resnicah, da bi sovražil in zaničeval človeka zastran njegove napačne vere. Vestno je razločeval človeka od njegove zmote.

V tem slučaju se nikakor ni mogel iznebiti težke misli, ki je zvrčala tudi nanj nekaj krivde. Zabranjevati bi moral občevanje med mladima človekoma prec, ko sta bila odrastla. To izpoznanje ga je oviralo, da ni prav ničesar sklenil, zlasti pa ne,

ker sta prišle mati in hči prej domov, kakor je pričakoval.

Resnemu prigovarjanju dobrega duhovnika s katerim si je prizadeval pregnati Matildino ljubezen do Slavka, je sledilo sedaj še očetovo. Kakor se je videlo, je v cerkvi dozorel trden sklep v Matildinem srcu. Prepadena, jima je izjavila, da se hoče ukloniti njujni volji, a da ne mara nobenega drugega moškega za moža. Ali ta mirnost ni bila vse niti očetu, niti materi. Kajti oba sta uvidela namah, da izvira iz železne volje, ne pa iz izpoznanja in prepričanja.

Prihodnji dan je bila sobota, ki pa ni prinesla nobene izpremembe večerajšnjemu položaju. Zvečer je povedal oče svoji hčeri, naj da Slavku v nedeljo popoldne odločen odgovor. Dotlej naj se izogiblje vsakršnemu pomenku z njim. Matilda je to obljubila ter se tudi držala dane besede.

Okoli treh v nedeljo popoldne je prišel h Gornikovim. Oblečen je bil v čisto novo obleko. Obraz mu je gorel veselja in samozavesti. Upadenost na Matildinih licih in njen hladni pozdrav si je razlagal mladeč kot nekaj povsem razumljivega. Pa tudi to, da se je takoj po njegovem prihodu odstranila iz sobe, se mu ni zdelo čisto nič čudno. Saj je dobro vedela, kaj ga je prignalo semkaj danes. Gospa Ana je bila sicer prijazna kakor po navadi, vendar pa ni mogla prikriti nekakšne tesonosti, ki je izhajala iz sočutja do mladega moža. Kajti danes izve čisto nepripravljen eno najbridkejših razočaranj celega svojega življenja. Ali Slavko je bil, svest si svoje zmage tudi za to popolnoma slep. In celo hvaležen je bil gospej Ani, da je čez nekaj minut za hčerjo odšla iz sobe.

“Čemu si danes tukaj, vem prav do-

bro, "prične zdaj Gornik. "Meni si to povedal že včeraj, in mati je izvedela še natančnejše od Matilde. Opazila je na deklici izpremembo ter jo vprašala po vzroku. Da ti je Matilda naklonjena in da jo ljubiš tudi ti ter bi skrbel zanjo, o tem prav nič ne dvomim. Ali kljub temu bo moj odgovor drugačen, kakor ga pričakuješ. Kajti nekaj mi zabranjuje privoliti v ta zakon. Ti morda ne smatraš tega za oviro, a pri nas je to nekaj skorajda nepremostljivega — različnost vajinih veroizpovedanj: Ti si protestant a naša hiša je katoliška."

To je bilo vsekakor neprijetno preseñčenje za mladega snubača. Doslej se še nikdar ni črhnilo niti besedice o veri med njim in Gornikovimi. Zato se je tem manj nadejal takega ugovora. "Kako more biti to ovira, ne morem razumeti," odgovori mladenič, ko se mu je nekoliko poleglo strmenje. "Saj Matildi ni treba menjati vere. Brez skrbi ostane lahko katoliška."

"S tem pa še ni odstranjena zapreka," izjavi kovač. "Naša cerkev prav nerada trpi zakone katoličank s protestanti, ali narobe, ter jih dovoljuje le pod gotovimi pogoji. Če se jim ukloniš, je odvisno, da ti cerkev sploh dovoli zvezo z mojo hčerjo. Da, celo v tem slučaju, ti bi prav nerada dala svoje privoljenje."

"In kakšni so tisti pogoji?" vpraša Vodnik.

"Poročiti bi se moral dati pred katoliškim duhovnikom, prej pa bi moral izjaviti svečano, da bi ne delal svoji katoliški ženi nikakoršnih zaprek ob izvrševanju njenih verskih dolžnosti, ter se zavezati, da daš katoliško krstiti vse morebitne otroke, dečke in deklice, in jih vzgojiti in poučiti v katoliški veri. Naš župnik ti to razloži natančnejše."

"No, te pogoje pa prav rad izpolnim", odgovori Slavko.

"Samo obljube še nič ne pomagajo", svarj kovač. "Obljube delajo tudi dolgove. In dolgove se mora poravnati. Sicer pa tebi zaupam popolnoma in se nadejam, da izpolniš dano besedo. Matilda naj odloči!"

Kovač se dvigne s svojega stola ter gre

proti vratom, ki so držala v sosednjo sobo. Tudi Slavko vstane naglo. Veselo upanje mu zazari na obrazu, in skoraj v eni sapi vpraša: "Ali naj Matilda izpregovori odločilno besedo?"

"Da, Slavko! Ni več otrok, in midva je ne siliva ob pridržku pravkar omenjenih pogojev k ničemer. Opozorivši jo na njene katoliške dolžnosti sva ji svetovala po svoje."

"To se pravi, odsvetovala?"

"Odkrito povedno in naravnost priznano — da! Tako sva storila, ker nama to zapoveduje katoliška dolžnost."

"Odločitev pa vendar izročate v roke svoje hčere?" vpraša iznova mladec.

"Popolnoma, Slavko! Svoje dolžnosti pozna, znani so ji najini nazori, in v ostalem ima prosto voljo."

"In ne odklonite svojega blagoslova, če mi Matilda privoli vpričo Vas?"

"Dasi bi to storil z veliko žalostjo in bolestjo v srcu, vendar bi tega vama ne odrekel."

"Potem pa pozvajte svojo hčer semkaj!" de mladi snubač. "Boljše je, da se mi odpove, kakor pa da bi živel celo svoje življenje z negotovostjo v srcu."

"Matilda! Mati!" zakliče Gornik naglas in odločno proti sosednji sobi, in ženski vstopita. Matilda obstane bledeh lic blizu vrat, a njene oči obtiče vprašaje na očetu.

"Slavko te hoče vprašati nekaj, hči moja!" de oče počasi in resno.

"Odgovori mu prostodušno in odkritosrčno!"

"Matilda", prične mladi mož s tresočim glasom. "Matilda, z dovoljenjem tvojega očeta", zdaj se obrne proti gospej Gornikovi, "in mislim tudi z Vašim." Ta mu prikima jokaje. "Torej z dovoljenjem tvojih starišev, ki ti popolnoma prepuščajo odločitev, te vprašam, Matilda, hočeš-li biti moja zakonska žena pred Bogom in pred ljudmi?"

Tu zavlada kratek in mučen molk, in deklica zre kakor prevdarjaje predse. Nato vstopi k svojemu očetu, ga prime za roke ter reče: "Gotovo si mi želel s svojimi opomini in svaritvami le dobro. Vse

tvoje besede so mi segle globoko v sree, in preudarila sem jih dodobra. Ker mi dovoljuješ odgovor, odgovorim odkrito in prosto” — in njen glas ji zatrepeta — “ter pravim: Da! To se pravi, če ti, Slavko, vpriče našega župnika izpolniš pogodbo, ki jih zahteva katoliška cerkev.”

Očetu se je kar zabliskalo pred očmi, tako hudo ga je zadel hčerin odgovor. Z negotovo roko se opre na stol ter zre strme zdaj svojo hčer, zdaj njenega snubača. “Ti si rekla, da?” vpraša zatem. “Matilda, ti si rekla, da?”

“S tvojim dovoljenjem,” odgovori deklica prevzeto.

“In kdaj se more stvar urediti pred župnikom?” vpraša presenečeni snubač.

“Brž ko je to vseč gospodu župniku in mojim starišem”, odvrne razgreta deklica natiho.

Slavko je proseče zrl na gospo Gornikovo, ki je stopila k svojemu možu ter se pogovorjela potihem z njim. Ta ji priklima potrjevalno z glavo ter reče zroč na aro: “Večernica bode končana. Zato grem zdajle v župnišče poizvedet, kdaj lahko pridemo k častitemu gospodu. Jaz držim svojo besedo. Matildin odgovor ni po moji želji. Toda ker je že tako, bi mi bilo ljubo, da se čimprej uredi to zadevo.”

Po teh besedah zapusti sobo, se preobleče ter krene proti župnišću. Tudi Matilda se oddalji z neko pretvezo ter se zapre v svojo sobico, kjer je ostala, dokler ji ni sporočila mati, da jih pričakuje gospod župnik.

In šli so vsi štirje k njemu.

Ta jih sprejme prijazno ter izpregovori po kratkem pozdravu: “Gospod Gornik mi je sporočil Vaš uklep, Matilda. In izkušnja me je poučila že zdavnaj, da je v tem oziru vsakršno ugovarjanje in oviranje brezuspešno in varljivo. Vaše dolžnosti sem Vam v tem slučaju že obrazložil, in treba je še samo da podpišete Vi, gospod Vodnik, tole pisanje, s katerim se zavežete dati krstiti vse morebitne otroke tega zakona po katoliško ter jih vzgojiti v smislu katoliške vere. Nadalje se odpoveste vsem oviram, s katerimi bi morda

hoteli zabranjevati svoji bodoči ženi izvrševanje katoliških dolžnosti. Nato predložim ta slučaj škofu v odobrenje. Prejpa hočem še pojasniti, zakaj dovoljuje katoliška cerkev tako nerada mešane zakone. To lahko storim v šestih točkah, katere blagovolite dobro preudariti.

1.) Če se oba zakonca ne ujemata v najvažnejši točki človeškega življenja, v sveti veri, je iskreno združenje sre v sveti ljubezni, ki naj obstoja med zakonci, ali nemogoče, ali pa vsaj nepopolno. Če že prevelika razlika v zunanjih ozirih, v vzgoji, poklicu in premoženju, povzroča veliko nesrečnih zakonov, koliko več stori to razlika v veri!

2.) Katoliški del preveč pogreša veliko korist, ki doprinaša vzajemno vzpodbudo verskih pobožnosti in običajev, kakor tudi prejemanje svetih zakramentov, za dušni blagor.

3.) Katoliški del se prav lahko vsled prevelike popustljivosti omlači v izvrševanju verskih dolžnosti, se naleze zmotnjav druge zakonske polovice in izgubi polagoma iskrenost in moč vere in ljubezni do cerkve. In tako se udomači sčasoma ona verska mlačnost in površnost, ki je skrajno nevarna duševnemu stanju.

4.) Pa tudi duševni blagor nekatoliškega dela je ob takih okoliščinah silno ogrožen. Kajti tu se ne more več izgovarjati in opravičevati z nekaznjivo nevednostjo. Saj ima najlepšo priliko izpoznati resnico ob strani svoje katoliško misleče polovice.

5.) Kako škodljivo more vplivati razlika vere med očetom in materjo na vzgojo otrok in njihovo versko odločnost! Saj vidijo in opažajo otroci vsak dan, da mati omalovažuje to, kar je očetu sveto, in jih morda odvrta od tega, k čemur jih navaja oče! Kako silno pomankljiva in kvarljiva mora biti taka odgoja!

6.) Kako često pa se zgodi, da se ne izpolni obljube glede katoliške vzgoje otrok, ali pa zavladajo take okolščine, da jo onemogočijo. Tudi ne brani nekatoliškemu delu njegova vera, da se po sodni ločitvi zakona zopet lahko poroči z drugo osebo. Katoliški del pa doseže kve

čim ločitev od mize in postelje, a se ne sme po svoji veri iznova poročiti do konca svojega življenja.

To pojasnitev mi je narekovala moja stanovska dolžnost, čestita ženin in nevesta! Poleg tega opozorim Vaju, da so po postavah katoliške cerkve izključeni vsi verski obredi ob mešanih porokah, in se zadnje ne smejo izvršiti v božji hiši. Taka poroka je priprostejša kakor pogrebni obred. To pa samo zato, ker hoče pokazati katoliška cerkev, da sicer trpi mešane zakone, a jih ne odobrava.

To je vse, kar sem hotel povedati Vam. Če še vstrajate ob svojem sklepu, potem podpište, gospod Vodnik, vpričo svojega bodočega tasta in bodoče tašče tole pisanje."

Slavko stori to, in gospod in gospa Gornik pristavita svoji imeni kot priči. Nato jih odpusti duhovnik, in stara zakonca šla molče proti svojemu domovanju v silnih skrbih za bodočnost svoje ljubljene edinice.

(Dalje prih.)

Rev. ANT. BERK.

O, CRUX, AVE!

Poglej, znamenje sveto
na hribu tam stoji:
Telo na križ razpeto
Zveličarja ljudi!

Do smrti te je ljubil,
za te je kri prelil;
da bi se ne pogubil,
moč pekla je zdobil.

Otel nas je kristjane
nebeški Samarjan,
oprал nam dušne rane
v krvi Svojih ran.

"V tem znaku bodeš zmagal",
je slišal Konštantin;
in nam bo rad pomagal!
do zmage božji Sin!

Le križ svoj vsak na rame,
za Njim na Golgato!
Tam križ nam On odvzame,
nas sprejme vse v nebo.

Le Križ je naša nada,
ki zbríše solz milijon.
Le križ naj srce vlada,
pred božji vodi tron!

Ko trka smrt na vrata,
bo Križ do neba ključ;
odpre se večnost zlata,
zasiže božja luč.

Monsignor Plut — zlatomašnik.

V ponedeljek dne 15. februarja t. l. je praznoval petdesetletnico mašništva naš rojak, preč g. mons. Alojzij Plut, župnik in dekan v Shakopee, Minn. Bil je to dan veselja ne le za častitljivega starčka samega, ampak tudi za vso njegovo župnijo, v kateri deluje že 25 let. Zbrala se je tisto jutro velika množica ljudstva iz bližnjih in daljnih krajev, da preč g. zlatomašniku skaze zasluženost. Med navzočo duhovščino, ki je štela 25 oseb, so se nahajali poleg drugih tudi nadškof John Ireland, škof Jakob Trobec, č. gg. Anton Ogulin, Matija Šavs, Jožef Varh, John C. Gruden, Francis Missia, Peter F. Remškar in John L. Zaplotnik.

V okusno ozaljšani in veličastno razsvetljeni cerkvi se je ob desetih začela slovesna sv. maša z leviti, katero je pel nekdanji Plutov kaplan, č. g. Anton Scholzen. Asistirala sta mu razen drugih še č. gg. Anton Ogulin kot archidiakon in Peter Remškar kot ceremonijar. Ostala duhovščina pa je prisostvovala v svetišču. Pel je dobro izvežban pevski zbor domače župnije ob spremljanju velikih orgel na piščali.

Nadškof Ireland, ki že od nekdanj slovi kot izvrsten govornik po celi Ameriki, je v polni cerkvi pridigal jako zanimivo propoved, v kateri je razložil vzvišenost duhovskega poklica in opisal njegove težke naloge. Vmes je pa vpletel razne zanimivosti iz monsignorovega življenja, izmed katerih važnejše tukaj podajamo. Rekel je med drugim:

“Danes smo se tu zbrali, da častitamo monsignoru Plutu na njegovih 50 letih svečeništva, in prav je tako. Saj so bila posvečena Bogu in človestvu. Dolgo življenje je bilo, dobro uporabljeno v različnih panogah življenja. Baš pred 50 leti

je bil Alojzij Plut od škofa Tomaža Grace posvečen v mašnika. Od tega je že dolgo časa. Večina izmed vas takrat še ni bila niti rojena. Redki so že, ki se še spominjajo moža pred 50 leti. V Minnesoti imamo danes kakih 700 ali pa še več duhovnikov, toda v celi Minnesoti se zdaj spominjam le še 5 duhovnikov iz tiste dobe, v kateri je bil posvečen preč. g. Plut. Mons. Plut je eden. Drugi so škof Trobetu v svetišču, mons. Buh, delujoč s severnem delu države, preč g. Ignacij Tomazin v St. Cloudski škofiji in jaz. A koliko drugih pa že počiva v hladnem grobu!”

“Mons. Plut je torej pred 50 leti postal duhovnik v katedrali v St. Paulu. Navzoč sem bil tisto jutro pred 50 leti tudi jaz v svetišču. Od tedaj sem ga poznal vsako izmed onih 50 let. Prav dobro se ga še spominjam tiste davne dni. Dobri škof Grace je imel zaupanje vanj in, kadar je bilo treba služiti v kakem težavnem kraju, poslal je tja gospoda Pluta, kakor vem iz popolnoma zanesljivega vira. In zato je služboval od enega konca škofije do drugega. Mnogo je župnij, kjer je bil on prvi duhovnik, da je zgradil cerkev, mnogo je župnij, kjer je maševal, kjer je potoval milje in milje daleč, da je prevedel holnike, in kjer je živel ob pičli hrani siromašnega ljudstva.”

“Njegovo delovanje me spominja na nekdanje pionirske dneve; večina izmed vas je samo slišala o onih dneh. In povem vam, da so bili težki dnevi. Prvi katoliški pionirji, ki so prišli v Minnesoto iz tujih dežel, so bili ubogi v blagu tega sveta. Vzeli so sekuro in so posekali orjaško drevje, potem pa nasadili malo krompirja in nasejali nekoliko ovsu okrog štorov, da so imeli jeseni kaj žeti in spraviti ter tako preživeti sebe in svoje družini.

April, 1915.

me. Ne pozabite, kako težko delo je to bilo. Prinesli pa so oni prvi naseljenci s seboj čudovito vero. Ah, ako bi še mogel danes želeti, da bi taki bili katoličani v Shakopec in Scott county, da bi imeli isto trdno, neomahljivo vero, katero so stari naseljenci prinesli s seboj čez morje. Ne pozabite katoliške vere, ki jih je pri njih težkem delu krepila in vzdrževala. In oni stari pionirski svečeniki, ki so jih prvi oskrbovali! Marsikatero stopinjo so storili skozi šumo in prerije, a vedno veseli vedno zadovoljni, ne da bi kdaj godrnjali ali da bi jim bilo kdaj žal za svoj trud. Bili so možje, ki so delovali izključno le za čast in slavo božjo, možje, ki so se popolnoma posvetili zveličanju ljudstva."

"Minevala so leta. Delo je postajalo lažje. Župnije so se pomnožile. Obseg zemlja, katero je oskroval en duhovnik, se je skrčil. Ljudstvo je postalo premožnejše. Udobnosti je več, ali če je pa tudi več tolažbe, je pa drugo vprašanje. Jaz vsaj sem z večjim užitkom čital sv. mašo v kaki revni, samotni koči, kot pa v veličastnih cerkvah. Za pionirskih dnij je služila le ena soba za oltar, kuhinja in obednica; a srca ljudij pa so bila zlata, in veličastna je bila njih vera. Od tedaj so se omilile in olajšale razmere. O, da bi vsi mladi duhovniki posnemali mons. Pluta! Vedno vesel pri delu, zmiraj učencem Zveličarjev, vsekdar služabnik božji, živel je blagonosno življenje, — povem vam to iz lastnega prepričanja. Shakopijski katoličani, mladi in stari, se lahko srečnim štejete, da je bil toliko let pri vas, in Bog ga vam ohrani še mnogo let. Koliko je storil za vašo župnijo, za vašo cerkev, konvent in zlasti za šolo, to se ne da izraziti z besedami. Poznejši rodovi duhovnikov, ki so zrastle, odkar je bil on posvečen, ga po pravici smatrajo za svojega očeta in svojega vodnika ter so si ga vsled njegovega dolgega plodonosnega delovanja in zglednega življenja izbrali na vzor. Jaz sam pa sem Bogu hvaležen za njegovo nesebično delovanje in izredno zvestobo, s katero mi je pomagal pri mojem lastnem težkem delu."

Po sv. maši so gospe v zlato in belo okrašeni cerkveni dvorani zbrani duhovščini pripravile banket. Zvečer pa so otroci šole sv. Marka pod spretnim vodstvom čč. sester iz reda Notre Dame v mestnem gledališču priredili lepo zabavo. Dvorana je bila nabito polna. Vsaka točka na programu je izvrstno uspela, in čč. sestre, ki so deco učile, zaslužijo neomejeno pohvalo. Posebno krasna je bila točke — drill, v kateri je nastopilo 50 deklic, predstavljajočih 50 let monsignorovega svečeništva; od teh so štiri deklice nosile velike zelene številke 1865, štiri pa zlate številke 1915. Zabavo je mesto mons. Pluta zaključil nadškof Ireland z lepim govorom, kateremu je še škof Trobec pridal par zanimivih opazk.

Omeniti moramo še, da mons. Plut sam ni imel sreče, da bi bil navzoč pri teh prireditvah; radi nesrečnega padca po stopnicah pri katerem se je starček prejšnji petek močno pretresel, je namreč po zdravnikovem ukazu moral več dnij — kakor je rekal — čuvati postelj. Dasi je torej manjkalo slavju središčne točke — zlatomašnika samega, se je pa na njegovo izrecno željo ves program izvršil po prvotnem načrtu in v splošno zadovoljstvo ljudstva. Vendar pa se preč. g. jubilar ni nevarno poškodoval, kar je tem bolj čudno, če se pomisli, kako globok je bil padec, tako da že zopet lahko vsak dan čita sv. mašo in opravlja tudi druge posle kakor običajno.

Na dan njegovega jubileja mu je bilo poklonjenih tudi mnogo krasnih daril od številnih njegovih prijateljev in čestilcev. Med najlepše spadajo zlat kelih od shakopijskih meščanov, zlat venec od njegovih ministrantov, mogočen šop rumenih cvetlic od društva sv. Roze in še mogo drugih.

* * *

Gotovo ne bo preveč, ako pri tej slovesni priliki pristavimo še kratek popis njegovega dolgega in delavnega življenja. Rodil se je monsignor Alojzij Plut dne 21. junija 1841 v Krupi, fara Semič na Dolenjskem. Študiral je ravno v centralnem semenišču v Gorici, ko se je začetkom

1. 1864 v domovino vrnil misijonar Piree, iskajoč pomočnikov za svoje ameriške misijone. Pridružil se mu je tudi naš g. Plut. Prišel je v Ameriko 21. junija i. l., torej baš ko je bil 23 let star, ter je najprej nekaj časa ostal na vzhodu. Pozno jeseni je prišel v St. Paul, Minn., kjer je ga dne 12. februarja 1865 škof Tomaž Grace posvetil v mašnika. Tri dni pozneje je imel svojo novo sv. mašo v kapelici ondotne akademije sv. Jožefa. Nato ga je škof poslal v vzhodni del Minnesote, kjer je v mestu Stillwater ustanovil nemško župnijo Device Marije; obenem je oskrboval vso širno pokrajino ob meji države Wisconsin. Tam je ostal poldrugo leto. Potem je deloval nekaj časa kot potujoči misijonar in obiskoval razne katoliške priseljence, raztresene po minnesotskih šumah in ravninah. L. 1866 je bil poslan v New Prague in jo upravljal 19 mesecev s sledečimi misijoni vred: St. Benedict, St. Catherine, Montgomery in St. Scholastica (zdaj Heidelberg). V vseh teh krajih, razen zadnjega, je postavil cerkve. Ker se je tod naselilo mnogo Čehov, se je privadil njihovemu jeziku. Proti koncu maja l. 1868 se je odpovedal Novi Pragi in bil pozvan v mesto Winona. Tu je prevzel nemško cerkev sv. Jožefa, katero je povečal, organiziral prvo poljsko župnijo in ji postavil cerkev sv. Stanislava ter več časa oskrboval tudi angleško župnijo sv. Tomaža, kjer je sezidal lepo gotsko cerkev, ki še zdaj služi za stolnico winonske škofije. Kot upravitelj poljske župnije se je naučil tudi poljščine. Poleg mestnih župnij je pa oskrboval tudi ves Winoma county z mnogimi misijonskimi postajami, kakor Rollingstone, St. Charles, Elba, Wilson, Hart, Louistown in Stockton. V prvih štirih krajih je zgradil cerkve. Meseca junija 1876 je bil poklican v Shakopee, kjer je ostal deset let. Dopršil je sedanjo prostorno cerkev sv. Marka in leta 1883 postavil lepo šol-

sko poslopje ter hišo za sestro. Prikupil je toliko zemljišča, da je župnija dobila v posest ves sedanji takozvani "church block". Upravljal je prvi dve leti tudi ondotno irsko cerkev D. Marije. Koncem maja 1886 je kot teolog spremljal škofa Irlanda k prvemu provincijskemu zboru v Milwaukee, Wis. Vrnivši se v Minnesoto meseca junija, se je na škofovo željo podal v St. Paul, kjer je ustanovil župnijo sv. Matevža in sezidal cerkev, šolo in župnišče. Tu se mu je pa po več kot triletnem delovanju zaradi neprestanih naporov zdravje tako zrahljalo, da je nevarno obolel in bil tako prisiljen proti koncu septembra 1889 odpovedati se tej župniji. Nadškof mu je dal dopust, da se pozdravi in okrepi. Potoval je v Rim, obiskal domovino, bil tudi v Woerishofenu ter se junija 1890 zopet vrnil v St. Paul in ostal še dobrega pol leta pri nadškofu. Dne 1. januarja 1891 je bil poslan v New Ulm, kjer je župnikoval do jeseni l. 1892, nakar je prevzel župnijo Gleoncoe in jo oskrboval pet let. Leta 1897 se je podal v Sleepy Eye, kjer je neumorno deloval naslednja tri leta, dokler se ni 19. marca 1900 zopet vrnil v Shakopee. Tu še zdaj vspešno deluje kot nepremakljivi župnik in dekan. V maju 1906 ga je sv. oče papež Pij X. imenoval svojim hišnim prelatom in mu je podelil naslov monsignor. Investituro je v navzočnosti velike množice duhovnikov in ljudstva izvršil nadškof Ireland dne 24. julija i. l. v shakopijski župni cerkvi. Dolgo vrsto let je tudi že škofijski svetnik.

* * *

Mnogobrojnimi čestilcem zlatomašnikovim se pridružamo tudi mi želeč, da ga ljubi Bog še mnogo let ohrani zdravega in krepkega, nam v izpodbudo, njemu izročnim dušam pa v časni in večni prid. Ad multos annos!

J. L. Z.

Posloviteljni pastirski list mil. g. škofa J. Trobeca.

Preljubljeni bratje: —

Skoraj pol stoletja, od novembra 1865, deloval sem v vinogradu Gospodovem, pogosto, zlasti v začetku, med velikimi težavami in zaprekami. Toda moja visoka starost, 77 let, z vsemi svojimi naravnimi posledicami in slabostmi, me je pa prisilila, da sem se odpovedal svoji škofijski časti. Želel sem se rešiti tega za me pretežkega bremena. Svojo škofijo St. Cloudsko ljubim in bi je ne zamenjal z nobeno drugo. Duhovščina in ljudstvo mi je bilo drago in ljubo. Toda čutim, da nisem več popolnoma kos težkih in odgovornih dolžnosti, katere mi nalaga škofijska čast. Moj naslednik za to težko in odgovorno službo je že imenovan in pride v kratkem v vašo sredo. On je premeroma še mlad, močan in bogato obdarjen z lastnostmi, ki so potrebne voditelju in škofu. Sedemnajst let in pet mesecev sem upravljal to škofijo kolikor so mi moje slabe zmožnosti in moči dopuščale vestno in z veseljem. Za kake morebitne vspehe se pred vsem zahvaljujem ljubemu Bogu, brez čegar milosti človek itak ničesar ne more, dalje pa tudi radovoljni pokorščini mojih blagih gg. duhovnikov in dobri volji vernikov, ki so mojo škofovsko besedo vedno uvaževali in sicer ne samo v duhovskih zadevah, temveč celo v posvetnih, ko so bili vedno pripravljene za napredek škofije in škofijskih zavodov tudi žrtvovati potrebnih denarnih sredstev. Pri svojem prihodu v škofijo St. Cloud sem našel 40 svetnih in 33 redovnih duhovnikov. To število se je do sedaj skoraj podvojilo. Število duš je bilo takrat 40.000 sedaj jih je nad 60.000. Za časa moje uprave je bilo ustanovljenih 14 župnijskih šol, pozidanih je bilo več krasnih učnih zavodov. 76 novih serkva se je sezidalo. V 17. letih sem posvetil 156 duhovnikov (svetnih in redovnih) seveda za svojo in nekaj tudi za druge škofije. Birmal sem samo v tej

škofiji nad 31.200 oseb, t. j. skoraj polovico cele St. Cloudske škofije.

Razmerje med menoj in mojo duhovščino in verniki je bilo z malimi izjemami, vedno prijateljsko in zaupno. Vse moje stremljenje je bilo posvečeno škofiji in ničesar drugega nisem imel pred očmi, kakor vedno le duhovni in telesni blagor svojih ovčic.

Sedaj odstopam od visoke škofovske časti. Drugi škof, boljši in z boljšmi lastnostmi obdarjen bo sprejel mojo butaro skrbi, škofijskih opravil in odgovornosti na svoja ramena. Ako bojo vsi č. gg. duhovniki z njim izročeni čedami udani njemu z isto ljubeznijo, spoštovanjem in pokorščino, kakor so bili meni, — o čemer ne dvomim — bo gotovo škofija procvetala in napredovala. Če tudi nič več Vaš škof, vendar pa želim, da bi naša medsebojna ljubezen nikdar ne ugasnila. Moj namen je, ostati v mejah te škofije in bom skušal Vam koristiti na različne načine, kakor bojo pač moje slabosti dopuščale.

Ako sem pri spolnjevanju svojih težkih in večkrat jako neprijetnih dolžnosti kedaj koga razžalil, prosim ga odpuščanja in ga zagotovim, da se to nikdar ni zgodilo namenoma. Kar se mene tiče nimam zoper nikogar niti najmanjše nevolje. Vsi imate ljubeči prostorček v mojem sreč. Še enkrat prosim z ljubezni polno resnobo vse dobre in goreče č. gg. duhovnike, da naj vestno spolnujejo vse predpise in določila in vse opomine, katere sem jim dajal po letnih duhovnih vajah. Bodite vsi zvesti pastirji Vam izročeni ovčic! Vodite jih pridno na bogato in zveličavno pašo sv. evangelija! Vabite jih k pogostnemu sv. obhajilu! Čuvajte jih velikih in mnogih nevarnosti njih večnega zveličanja. Skrbite zlasti za nežna jagnjeta svoje črede in vodite vse, mlade in stare, z besedo in zgledom z očetovsko ljubeznijo in nepremagljivo potrpežljivostjo k njih večnemu namenu.

Goreče prosim vse vernike cele škofije, da naj spoštujejo svoje čč. duhovne pastirje in jih ubogajo, da naj sv. zakramente pogosto sprejemajo, da naj besedo božjo radi in pobožno poslušajo, da se naj zlasti sedaj v tem postnem času pogosto spominjajo na one zveličavne in resne nauke, katere sem jim v svojih kratkih pastirskih listih polagal na srce in naj uravnajo svoje življenje po njih! Varujte se sveta z njegovimi nečimernostmi, bojte se njegovih premetenosti v zapeljevanju in pohujševanju, varujte se pregreh in hodite pazno po ozki in trnjevi poti zatajevanja in premagovanja, ki vodi v večno življenje.

Zahvaljujem se celi škofiji, duhovnikom, redovnikom in lajikom za njih zvestobo in radovoljno pokorščino. Zahvaljujem se raznim redovnim družinam za njih izvrstno delavnost bodisi na vseučilišču, bodisi v višjih šolah in akademijah, bodisi v župnijskih šolah, kjer so mladino navajali lepšemu krščanskemu življenju in jih vzgajali v dobre državljane in dobre katolike. Zahvaliti se moram tudi zlasti onim sestram, ki po bolnišnicah, sirotišnicah in hiralnicah neumorno delujejo in svojo ljubezen do bližnjega s smehljajočim obrazom tako

požrtvovalno, s tako sladko potrpežljivostjo izvršujejo, ko skrbe za uboge bolnike, najdenčke, sirote, stare in slabotne ljudi. Te imajo pač najtežjo in najneprijetnejšo nalogo življenja. Nobeno plačilo sveta ne more njih truda odmeriti. Sicer pa itak ne pričakujejo hvale in plačila od tega sveta, ampak prenašajo vse hrabro in junaško zato, ker pričakujejo plačila nad zvezdami. Javno se zahvaljujem preč. generalnemu vikarju in škofijskim svetovalcem in drugim uradnikom, ki so mi vedno stali na strani s svetom in pomočjo in mi pomagali težka in kočljiva vprašanja rešiti in zamotane razmere urejevati.

Posebno sem dolžan osebno zahvalo onim svetnim in redovnim duhovnikom, ki so priredili tako veličastno poslovitveno slovesnost 4. novembra 1914. Zahvalim se prav srčno vsem katolikom in drugim državljanom mesta St. Cloud za tako veličastni poslovitveni večer 5. febr. 1915. Zahvaljujem se vsem katoliškim društvom mesta za njih prireditve in darove.

Molimo jeden drug za drugega, da bi nas vse ljubi nebeški Oče vodil po poti čednosti in svetosti proti naši nebeški domovini. Z Bogom.

† Jakob Trobec,

NEŽIKA LUŽAR:

SLOVENSKO DEKLE.

Povej, povej dekle slovensko,
zakaj žari tvoje oko?

Zakaj pogledi tvoji vedno
tja gori proti nebu zro?

Zato ker tam je Tvoja Mati,
brez ktere le sirota si!

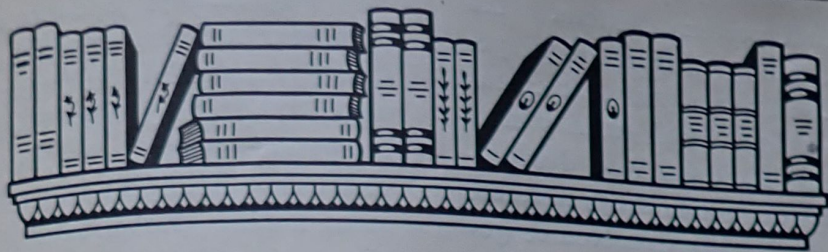
Zato ker znak ti ta pomenja,
da srečna si Marijina hči.

Povej, povej, dekle slovensko,
zakaj ti tak oko žari!

O, kaj ne bi! O, kaj ne bi,
Saj srečna si Marijina hči?

Marijin znak na srcu nasiš —
oj, dekle, čuvaj, čuvaj ga skrbno!
Ljubezen Materno ti znači
in njeno varstvo premiló!

Nikar nezvesta hči ne bodi!
Nikar ne vzemi Materi nazaj,
kar si ji pri sprejemu dala —
to Njeno naj ostane vekomaj!

V POJASNILO.

Zopet in zopet dobivam od raznih strani prošnje, da bi odprli v našem listu poseben oddelek, ki bi bil posvečen edino koristim in interesom naših dekliških organizacij, zlasti Marijinih družb, katere imamo že skoro po vseh slovenskih župnijah in naselbinah.

Že lani smo za to poskusili in začeli priobčevati članke, katere smo sprejeli od slovenskih deklet iz raznih naselbin. Vendar pomanjkanje prostora, nas je prisililo, da smo prenehali. Ker se nam je pa zadnje čase zopet ta prošnja in nasvet ponovila od več strani, odločili smo se, da bomo to poskusili in sicer ako že ne vsaki mesec, vendar vsaj od časa. In zato z današnjim dnevom odpiramo ta oddelek v našem listu, kateremu smo dali ime "SLOVENSKO DEKLE."

V tem oddelku bomo priobčevali razne članke tikoče se Marijinih družb in raznih dekliških organizacij in sploh o raznih vprašanjih glede naših slovenskih deklet. Priobčevali bomo poročila o gibanju naših Marijinih družb po posameznih naselbinah, da bodo tako naselbina naselbino navduševale za pridno delovanje v dekliških društvih.

Zato prav lepo prosimo vse čč. gg. duhovnike, voditelje Marijinih družb, naj nam blagovole v vsaki naselbini dobiti društvenico, ki bo poročala v AVE MARIA o društvenem gibanju, o raznih priveditvah in pobožnostih družbe.

Vsa slovenska dekleta pa prosimo, naj se pridno oglašajo in nam pišejo o raznih svojih potrebah in težavah, o vsem, kar se tika njih dušnega in telesnega napredka. Nič se ne bojte nam jasno odkrito povedati svojih mislij. Ako katera noče biti

podpisana pod svojim člankom, bomo prav radi za se ohranili njeno ime.

New Yorška Marijina družba se je začela na novo marljivo gibati. Zadnje mesece se je namreč začela že useljevati med nas mlačnost v spolnjevanju družbenih dolžnosti. Veliko društvenc je pozabilo na mesečna sv. obhajila, zlasti pa na družbene shode. Tako nekaterih društvenc po celega pol leta nismo videle pri shodu. Pri zadnjem shodu v marcu nam je pa č. duhovni voditelj povedal, kako bistveni del družbenega življenja so ravno shodi. Zakaj so pa društveni shodi tako velike važnosti? Zato ker najprej pospešujejo medsebojno spoznavanje društvenc. Raztresene smo po cellem New Yorku, tako se nikdar ne moreme videti. Edino le pri shodeh je mogoče, da se snidemo in se vidimo ter druga drugo spoznavamo. Društveni shodi pospešujejo gorečnost in navdušenje za družbo. Kako lepo gori ogenj, ako smo ga dobro raznetili. Vzemi pa iz tega ognja kos gorečega oglja in ga pusti samega, boš videla, kako hitro bo ugasnil. Enako je pri človeškem navdušenju za dobro. Cel mesec smo same po raznih službah. Morda naša gorečnost že peša. Pa pridemo skupaj, navdušeno zapojemo, čujemo navdušen pouk našega duhovnega voditelja, vidimo, koliko nas je, vidimo druge lepo moliti, to nas navduši in vnovič zagori naša prva gorečnost. — Pogosto slišimo opazke, kaj je Marijina družba? Saj sem brez Marijine družbe tudi lahko dobra. Toda pri shodih čuje mo, koliko naših deklet se nam zgubi. Zakaj? Zato, ker so bile dobre društvenice? Ne! Dokler so bile dobre društve-

nice, so bile tudi poštena dekleta. Ko so pa začele opuščati družbo, so pa postale nesrečne. Imamo prav kar nekaj prav žalostnih zgledov med nami v naši družbi, ko se naše bivše Marijine družtvenice osramotene jokajo nad svojo nesrečo. Zato pa treba, da bi naše družtvenice gotovo vsaki mesec prišle vse k shodu. Enkrat na mesec se že vsaka lahko odtrga, treba samo malo dobre volje. Kolikrat se žrtvuje pozna noč za ples in razveseljevanje, zakaj bi se enkrat na mesec ne za našo korist? — Zato družtvenice, udeležujmo se pridno vse vsaki mesec sv. obhajil, še bolj pa skupnih shodov popoludne.

Pri zadnjem shodu meseca marca, je bilo jako žalostno, ker je bilo kar sedem družtvenic izbranih iz Marijine družbe radi nemarnosti v skupnih sv. obhajilih in shodih. Tri družtvenice so dobile en mesec časa, da se poboljšajo in pokažejo, ali hočejo biti dobre družtvenice ali ne. Bolje res, da nas je polovico manj, pa da držimo svoje dolžnosti, kakor pa če nas je veliko, pa opuščamo vse družtvene dolžnosti. Sedaj imamo lepo natisnjena pravila, vsaka lahko bere v njih, kaj je njena dolžnost.

Nič, slovenska dekleta, naše društvo je bilo vedno eno izmed najbolj delavnih društev v velkem New Yorku. Tako mora tudi ostati. Zato se vse krepko oprimimo te družbe in delajmo z navdušenjem za njen napredek.

Sprožila se je tudi miselj, da bi se naše društvo preosnovalo, da bi bilo tudi podporno. O tem se bo govorilo pri prihodnji seji v aprilu na velikanočno nedeljo.

Marijina družbenica.

— o —

“TAKO SEM PA BILA SIROTA....”

Pred nekaj meseci je prijokala k meni — tako pripoveduje nek duhovnik — slovensko dekle, ki je bilo zapeljano od ničverdnega zapeljivca. Mej obilnimi solzami mu toži svoje gorje, kako je sedaj zapuščena, kako ji je fant preje obetal zvestobo, da jo bo vzel i. t. d. sedaj je pa niti poznati več noče. Kaj naj sirota sedaj počne sama v tujini, brez sredstev?

“Kakor si si postlala, tako boš pa leža-

la,” odgovoril ji je duhovnik resno, v sočutju z nesrečno zapeljano siroto. “Ali nisi preje vedela, kaki so nasledki grešnega življenja? Ali nisi tolikrat slišala opominov iz prižnice? svarjenja v spovednici? Zakaj nisi poslušala? Vidiš, sedaj imaš! Morje solza ti ne bo povrnilo tvoje poštenosti. Svet te je zapeljal, sedaj pa ravno on najbolj na te s prstom kaže češ, glejte jo. . .? Ali vidiš sedaj, kako prav imajo duhovniki, da svare? Ali vidiš sedaj, ali je bolje, poslušati duhovnike ali zapeljivce? Da, sirota, le jokaj, jokaj grenke solze kesa. Toda prepozno je! Nihče ti ne more pomagati!..”

“Saj bi nikdar tako globoko ne padla, ko bi bila imela mater! Tako sem bila pa sirota od malega, prepuščena sama sebi in tujim ljudem! Zato sem pa tako globoko padla!” — zaihti uboga sirota v veliki srčni boli.

* * *

“Saj bi nikdar tako globoko ne padla, ko bi bila imela mater. . . Tako sem bila pa sirota!”

Da, slovensko dekle! Človek, zlasti dekle v tujini, je sirota, velika, nesrečna sirota, ako nima Marije za mater.

O, koliko, morda skoro vsa slovenska že zapeljana dekleta, bi morala enako vsklikniti: “Saj bi ne padla tako globoko, ko bi bila imela Marijo za mater. Toda pustila sem Marijino družbo! Ušla sem iz naročja svoje skrbne matere, izpred njenih skrbnih oči sem zbežala v svet, med hudobne pokvarjence, opustila sem češčenje Marijino, opustila vse znake ljubezni do Marije. . . Da, saj bi nikdar tako globoko ne padla, ko bi bila imela Marijo za svojo mater. Tako sem bila pa sirota, sama sebi prepuščena, smejala sem se Marijinim hčeram, morda se iz njih norčevala! Oh sedaj sem pa sama toliki norec ostala!

Slovensko dekle, ali si ti sirota? Si brez matere? Nisi v Marijini družbi? Nočeš biti pod varstvom tako mogočne in ljubeznjive matere? Zakaj ne? Zato, ker tebi ni Marijinega varstva potreba? Da, tako si ti močna da boš vse skušnjave in vsa zapeljavanja sama premagala? Res?

Toda, ali se morda ne varaš sama sebe? Dal Bog, da ne! Vedi, vsako dekletko, ki nima Marije za mater je sirota. Sirota je pa v vedni nevarnosti, da ne pride v razmere, ko bo tudi ona morala zaklicati: "Tako sem bila pa sirota od maleti: prepuščena sama sebi in mojim strahom in mojim zapeljivcem. Zato sem pa tako globoko padla!"

Dekletam dekliškega društva v New Yorku.

V zapisniku izposojenih knjig naše knjižnice, je veliko imen društvnic in nedruštvenic, ki so si izposodile zadnje dve leti knjige, vendar jih niso še vrnili. Prosim vse, ki so si kako knjigo izposodili iz naše knjižnice, da naj jo gotovo nemudoma vrnejo, da moremo knjižnico zopet urediti.

Opozarjam društvnice, da se knjige izposojujejo vsaki mesec prvo in tretjo nedeljo po sv. maši v bivši društveni sobi na drugi ulici, kjer me bodo društvnice dobile. — Segajte pridno po knjigah! Imamo krasne knjige, skoro vse najnovejše! Berimo pridno, ker s tem se izobražujemo!

Francika Potočnik
knjižničarka.

V Bridgeportu Conn. je bila minul mesec ustanovljena nova Marijina družba v ondotni slovenski župniji Sv. Križa. Bila je to krasna slovesnost. Na predvečer, v soboto, zbrale so se društvnice v belih oblekah v cerkvi. Nato je bila Marijanska misijonska pridiga. Po pridigi obstopile so dekleta Marijin kip Brezmadežnega spočetja z gorečimi svečami v prezbiterju in se najprej posvetile Mariji same sebe za vse

prihodnje življenje, potem pa še celo župnijo. Nobeno oko ni ostalo v cerkvi suho, ko so društvnice obljubovale zvestobo svoji materi za celo življenje.

Drugi dan zjutraj je bilo skupno sv. obhajilo, katerega so se društvnice zopet udeležile v belih oblekah. Popoldne ob štirih je bil pa najprej sprejem v Marijino družbo. Po kratkem nagovoru misijonarja so dekleta zopet obstopile podobno Marijino z gorečimi svečami in tam prisegle svoji materi zvestobo kot Marijine hčere. "Za Mater smo te izvolile" so pele in prosile, da bi jih nebeška Mati sprejela v svoje varstvo za celo njih prihodnje življenje.

Društvo bo imelo vsako prvo nedeljo v mesecu svoje skupno sv. obhajilo in shod.

Dne 18. aprila, drugo nedeljo po Veliki noči priredilo bo Kat. Slov. dekliško društvo v N. Y. svojo spomladansko zabavo v korist in podporo slovenski cerkveni občini v New Yorku. Priredili se bosti dve igri, resna igra "Molitev Marijinega otroka", in burka "Pogodba." Prva igra je tako krasno izpeljana, da bojo gotovo solze stale v očeh vseh, ki jo bojo videli. Pri drugi se bojo pa nasmejali enako do solz. Tako dobro pogodene šaljive igre že dolgo nismo videli kakor je igra "Pogodba."

Že skoro dve leti ni New Yorških Slovencev nikdo nadlegoval s kakimi kolektami za cerkev. Vendar je bilo za nje vedno vse poskrbljeno. Rojaki, sedaj zopet treba, da se spomnite na cerkveno občino s kakim malim darom. Zato vabimo vse rojake, katerim je pri srečju napredek slovenske cerkvene občine, da se te zabave gotovo udeležijo. Po igri je plesna zabava. Vsa prireditelja se bo vršila v slovaški Halli sv. Družine na Greenpointu.

Iz Slovenskih naselbin.

Bridgeville, Pa. Rev. A. Moder je bil dalje časa nevarno bolan. Č. g. župniku se je zdravje zopet toliko povrnilo, da zopet sam opravlja svojo službo. — Častiti g. župnik Moder se veliko trudijo za blagor rojakov v Bridgeville in okolici. Vsi dobri župljani vedo ta njih trud ceniti, zato so jim hvaležni in jih ljubijo. Tukaj je veliko socialistov, ki s tem kažejo svojo izobraženost in svojo oliko, da kolnejo vse, kar je svetega in seveda so jim zlasti na poti f . . . Žalostno! Da bi se jim vendar že enkrat odprle oči, da bi spoznali, kako revčeki so in sicer preje, predno bo prepozno. — I. V. —

V Calumet, Mich., so delavci izza zadnjega štrajka spoznali rdeče atee v vsej njih "veliki ljubezni" do delavcev. Napolnili so si žepe in jo popihali, delavstvo pa na cedilu pustili. Ljudi našuntati ni težko. Toda voditi ljudstvo k zmagi, zato so pa rdeči bratci preneumni in zato se jim tudi ne gre. Ko je njih žep poln je pa tudi štrajk dosežen, seveda za nje. In vendar se še dobe revice, ki se dajo vleči za nos takim sleparjem! Kdor se jim da, kar naj bo prevaran. Volenti non fit injuria! Kdor sam tako hoče, se mu ne zgodi krivica! Prav imate, rdeči bratci! Kalinke, ki se Vam dajo preslepiti, le slepite jih, saj drugega ne zaslužujejo! Precej mora namreč biti prismojen, da Vam vrjame in gre za Vami.

M. Z.

Ely Minn. — Berem skoraj vse slovenske liste. Toda priznati moram, da samo dva sta, katera spoštujem in rad prebiram — "Ave Maria" in A. Slov.' Ta dva lista edina pišeta še vedno resnico in ne razširjata med nas titega nemnega socializma, in brezverstva, kateratega nam usiljujejo skoraj vsi drugi

listi. Zatoraj, rojaki radi prebirajmo zlasti naš mesečnik "Ave Maria!" Naročnina je tako mala, vendar pa prinaša toliko prekoristnega čtiva. — Zima je minila nekoliko. — Delavske razmere so pa zelo slabe. — Umrla je je tukaj do brotnica revežev Magdalena Levstik, doma iz Sodražice. Naj v miru počiva! Leo Stupica.

Italijani so v veliko sramoto katoliški cerkvi v Ameriki. Se svojimi anarhističnimi organizacijami, kakor La Mano Nera, Maffia, Bresci i. t. d. je prišel celi narod v jako slabo ime. Imajo sicer tudi mej seboj veliko dobrih ljudi, kakor povsodi. Vendar so Italijani tukaj že toliko umorov in bombnih atentatov povzročili, da se ne smemo čuditi, ako se jih Amerikanci boje. Glede spolnjevanja svojih verskih dolžnosti so najslabji med vsemi kat. narodi. V Rockland Lake n. pr. je nekako 600 možkih Italijanov. Od teh ne hodi redno v cerkev niti eden. Sem pa tja katerikrat jih pride komaj kakih 15. Vsi drugi pa nikdar, razun na cvetno nedeljo po palmovo vejico, morda na Velikanočno nedeljo in božični dan. Vsi poiskusi jih pridobiti za vestneje spolnjevanje verskih dolžnosti, so bili zaman. Zadnje čase so zopet zelo razburili cel New York. Policija je zasledila organizacijo, katero je ustanovil še morilec kralja Humberta, Bresci, ki se po njem tudi imenuje, ki je sklenila, da bo z bombami povzročila po celem New Yorku grozo in strah. Sklenili so, da bojo z bombami razušili vse večje kat. in portestantovske cerkve in potem vse palače bogatinov. Le izvrstnosti naših detektivov se imamo zahvaliti, da se ta peklenški načrt ni uresničil. Policija jih je pustila tako daleč, da so prinesli dve bombi v katedralno cerkev sv. Patricija

in jih je tam potem aretovala. Bomba je bila že zažgana in malo minut in nad sedemsto ljudij bi bilo pokopanih v razvaline veličastne katedrale. Cel načrt policije, kako je odkrila zaroto, je bil do zadnje pičice tako izvrstno izpeljan, da se mora občudovati premetenost detektivov. Ko je namreč Alberto, Italian prišel v ponedeljek zjutraj ob sedmih v cerkev in nesel pod obleko skriti dve bombi, čakal ga je pri vratih policaj maskiran s sivo brado kot kolektor in mu je odkazal klop, kje naj sede, kakor vsakemu drugemu, ki pride v cerkev k maši. Odkazal mu je pa klop, kjer sta že dva druga detektiva, preoblečena kot ženski čistilki, kleče pomivala tla, in čakala nanj, tako, da sta lahko natanjčno videla, kdaj bo nesrečni človek položil bombo na tla, da ga bosta preje prijela, in ugasnila bombo predno bo mogla razpočiti. — Cel slučaj je grozen, ker kaže, česa je človek zmožen, ako zgubi svoje vero in se da preslepiti z revolucijonarnimi in socialistiškimi idejami.

Mil. g. škof Trobec se je minuli mesec za stalno poslovil od svoje škofije St. Cloud, Minn. in se preselil k svojemu nečaku Rev. Johnu Trobec v Rockaway, Minn., kjer namerava v miru in tihoti preživeti zadnja leta svojega življenja. Ginljivo je bilo brati poročila o velikih prireditvah katere so mu hvaležni škofljani prirejali več mesecev pred odhodom. Duhovščina je tekmovala z lajiki, cerkvena društva z raznimi posvetnimi, kdo bo lepše pokazal svojo udanost preblagemu in tako iskreno ljubljenu nadpastirju. — Tudi mi se pridružujemo častilcem našega prem. g. škofa Rt. Rev. J. Trobeca D. D. in mu prav iskreno želimo od ljubelega Boga obilnega plačila za vse, kar je storil za sv. cerkev, da bi te zadnje dneve svojega življenja preživel v veselju in zdravju. — Njegov ljubeznjiv zadnji po-

sloviteljni pastirski list prinašamo na drugem mestu.

Slovenske tamburašice "Slovenka" v New Yorku priredile so pred pustom v naši cerkveni dvorani zabavo z igro in plesom. Igrale so šaljivo igro "Oj ta Polona". Udeležba je bila izvanredno dobra. Ves program in vsa prireditvev je bila jako modro in lepo izpeljana, da se ne smemo čuditi, ako je bil tudi gmotni finančijelni vspeh tako velik. Tamburašice so zasvirale dva komada pod vodstvom gospice U. Zakrajšek in žele burno pohvalo. Slovenska dekleta, le tako naprej! Ne vstrašite se nikakega truda in nikakih težav ali zaprek. Slovenska naselbina v New Yorku Vas ceni in smo ponosni na Vas. Zato naprej!

Bridgeport, Conn. — V slovenski župniji sv. Križa imeli so ponovljenje sv. misijona od 21. do 28. februarja, katerega je vodil Rev. P. Kazimir O. F. M. Verniki so se vseh pobožnosti celi teden z veliko vnemo udeleževali, zato je bil vspeh sv. misijona jako povoljen. Ob sklepu sv. misijona je bila ustanovljena deklinška Marijina družba, v katero je bilo sprejetih takoj takrat 64 Slovenk. Pri spovedovanju je pridno pomagal Rev. A. Berk. — Slovenska župnija sv. Križa v Bridgeportu, Conn., je mlada župnija. Vendar jako lepo in krepko napreduje pod spretnim vodstvom Rev. M. J. Goloba. Kupili so si že veliko stavbišče, kjer nameravajo takoj po veliki noči začeti staviti krasno novo cerkev in župnišče. Navdušenemu g. župniku Rev. Golobu, kakor tudi celi župniji želimo obilnega blagoslova iz nebes!

Rev. J. Plevnik je bil imenovan župnim upraviteljem slovenske župnije v Jolietu, Ill., dokler ne bo imenovan naslednik Rev. J. Kranjca.

RAZNO.

Umorjeni prestolonaslednik Avstrijski, Franc Ferdinand je zapustil v svoji oporoki tudi ustanovo sestram Najsvetejšega Zakramenta v Hallu na Tirolskem z določilom, da poleg drugega tudi molijo ne-
prestano za vse "osebne in politične nasprotnike, kakor njegove, tako njegove iskreno ljubljene žene graf. Chotek." Sestre "naj molijo" govori določilo, "da bi Bog blagoslovil vse, ki so njima hudo želeli ali hudo storili."

Kakor znano imel je plemeniti nadvojvoda, zlasti pa še njegova blaga in pobožna soproga veliko sovražnikov, kateri so smrtno sovražili njega radi njegovega odločno katoliškega prepričanja in naklonjenosti do slovanskih narodov Avstrijskih, grofinjo Chotek pa radi njene pobožnosti, še bolj pa radi njene slovanske krvi. Zlasti sta morala veliko preziranja in zaničevanja in intrig prestatí od strani cesarskega dvora, kjer so jima vedno kazali, kako sta jim neljuba. To sovraštvo je bilo tako veliko, da ga cesarski dvor niti ob tragični njiu smrti ni mogel pozabiti ampak je povzročil znane sramotne nastope ob pogrebu. Kako je blagega pokojnika in blago pokojnico radi tega bolelo srce, kaže ravno ta odstavek v oporoki. Objednem je pa ta stavek krasno spričevalo, kako plemenitega srca sta bila oba blagopokojna, in kako morano vsi Avstrijski Slovani, zlasti pa vsi katoliki brez razlike narodnosti silno obžalovati, da nisti prišli dve tako plemeniti srca do vladarstva. Kolika sreča in blagoslov bi to bil za vse! — Da, prostozidarji so vedeli, zakaj so ju sovražili in zakaj so ju spravili s pota.

ODLOČNO PROTESTUJEMO!

Slovenski dnevnik iz New Yorka, Glas Naroda je priobčeval nekaj časa karikature, v katerih je bičal razne politične razmere v stari domovini. Med drugim je priobčil koncem februarja tudi karton, v katerem biča slikar — neki Jager — udanost Slovenske Ljudske Stranke in njenih voditeljev, katoliških mož, do Avstrije in objednem slovesno posvetitev

sovemu. Zoper prvi namen tega kartona nimamo nič. To je politika in v politiki smo za popolno svobodo mišljenja in prepričanja.

Toda način, kako je osmešil slikar posvetitev dezele Kranjske presvetemu Srcu Jezusovemu je pa tako podel in tako bogokleten, da mi kot katoliški list s tim

kar najodločneje protestujemo proti tako podlemu in tako diaboliknemu sramotanju naše svete vere in njenih pobožnosti. Kam pak naj se ubogo stiskano ljudstvo v tako strašnih časih zateka, kakor k Bogu? K liberalizmu? Kam, povet je kam? Toraj mu še te tolažbe in tega zavetja ne privoščite? Ali se ni že več držav in dežel enako posvetilo presvetemu Srcu? Ali ne veste n. pr. o Tirolski? Zakaj bi kaj takega ne smela tudi Kranjska storiti?

Poleg tega pa, ali ni posvetitev kakoršna je bila doma, popolnoma verska stvar, verska pobožnost? Kaj potem mešate pojme?!

Da, zakaj izzivate? Zakaj žalite na tako podel način tisoče svojih rojakov in sicer v času, kjer smo vsi tako potrti, kjer treba do sočustvujemo drug z drugim? Združiti nas hočete, pravite, ali s tem, da ste udarili in britko žalili tisoče onih, katere vabite v svoj krog? Ali je to lepo? Ali je to modro? To je bilo skrajno grdo in podlo in Vam tega ne bomo pozabili!

Strašno, nedopustno smo pa nezavedni v svojem prepričanju kakor naša slovenska duhovčina, tako mi katoliški lajiki, da sme kak slov. list, katerega naročniki so sami katoliki, nemoteno kaj takega priobčiti brez protesta, brez oporekanja. Ako bi prinesel to karikaturu kak laški "Asino" ali morda celo kak Minnessotski "Manace", no, potem bi se temu ne čudili. Toda, da je Glas Naroda dal taki sliki prostora v svojih predalih, to nas pa silno boli in nas je napolnilo z ogorčenjem!

Ej, ej, slovenski katoliki, duhovniki in lajiki, zaspani smo, zaspani. Naj bi kdo proti Glas Naroda kaj takega priobčil, bi videli kako bi kričali. Mi pa . . . ?